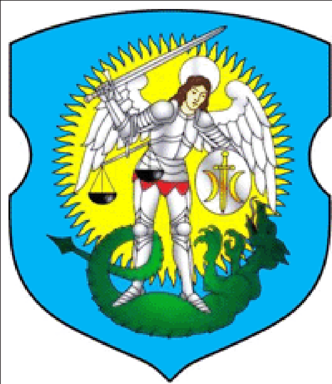

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

*Беларусь,
твой народ
дачакаецца
Залацістага,
яснага дня!
М. Багдановіч.*

№4 (296) САКАВІК 2021 ГОД

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

МАДЭРНІЗАЦЫЯ Ў ШУМІЛІНЕ

Да свята сельскіх працаўнікоў Віцебскай вобласці «Дажынкі-2021», які ў гэтым годзе пройдзе ў Шуміліна, плануюць адрамантаваць больш за 40 тыс. кв.м дарог і звыш 3 тыс. кв.м тратуараў,

На цэнтральных вуліцах гарадскога пасёлка зараз праводзіцца дэмантаж старой сянажнай пліткі на ходніках. 3 наступ спрыяльных умоў надвор'я пачнуцца актыўныя дарожна-рамонтныя работы.

"Бягучы рамонт дарожнага палатна і тратуарнай пакрыцця закране 8 вуліц Шуміліна. Будзе праведзены капітальны рамонт вуліцы Сіпке за кошт сродкаў рэспубліканскага дарожнага фонду. У агульнай складанасці заменяць больш за 40 тыс. кв.м дарог і звыш 3 тыс. кв.м тратуараў. У цэнтры гарпасёлка будзе заасфальтавана аўтапарковка побач з аптэкай, а таксама добраўпарадкаваны 8 прыдваровых тэрыторый ", – распавёў Руслан Насцюшкін.

Ён дадаў, што плітку для ходнікаў набывалі ў тым ліку і за кошт сабраных на суботніку сродкаў. "Жыхары Шуміліна актыўна ўключаюцца ў добраўпарадкаванне і навядзенне парадку на зямлі. Вядзем гутарку з уладальнікамі прыватных дамоў, просім абнавіць фасады, замяніць або падмаляваць платы. Людзі ахвотна адгукаюцца, ставяцца да гэтага з разуменнем, бо ўсе мерапрыемствы накіраваны на паляпшэнне знешняга выгляду нашага гарпасёлка", – падзяліўся намеснік старшыні.

Цяпер у гарпасёлку таксама вядуць працу энергетыкі: мяняюць высакавольтныя лініі (слупы і драты) на цэнтральных вуліцах – Сіпко, Кароткіна, Ленінскай, Вакзальнай.

Асноўным буйным аб'ектам, які трэба будзе рэканструяваць да абласнога свята працаўнікоў вёскі, з'яўляецца раённы Дом культуры. У ім у зімовы час года ішлі ўнутраныя работы. Гэта замена электрасістэм, каналізацыі і водаадвядзення,унутраная аздабленне, узмацненне сцэнавых канструкцый. "У РДК ужо замянілі дах. Таксама набылі новае сцэнічнае абсталяванне, на якое выдаткавалі каля чвэрці выдзеленай на ўвесь праект сумы. На выкананне ўсіх работ па капітальным рамонце і аснашчэнню ўстановы культуры згодна з каштарыснай дакументацыі будзе выдаткавана амаль Br4 млн", - адзначыў Руслан Настюшкін.

Не спыняўся ў холаду і капрамонт сярэдняй школы №1. Работы вяліся на трэцім паверсе будынка ўстановы адукацыі: тут займаліся пераважна унутраным аздабленнем. У школы таксама замянілі дах.

Значныя змены чакаюць цэнтральны парк адпачынку. Па праекце плануецца надаць новы від алеі Герояў і перанесці яе ў іншае месца, замяніць пакрыццё пешаходных дарожак і сістэму асвятлення, усталяваць сістэму відэаназірання. Наяўныя ў парку помнікі ваенная тэматыкі будуць перанесены ў сквер насупраць райвыканкама. Тут абсталююць асобную ваенна-патрыятычную зону, дзе знойдзецца месца гэтым вядомым мясцінам гарпасёлка. Зменіцца і так званая братэрская магіла - воінскае пахаванне салдат Вялікай Айчыннай вайны.

На які прымыкае да парку спартыўным стадыёне пасля капрамонту з'явяцца новыя сучасныя трыбуны на 250 месцаў, бегавыя дарожкі са штучным пакрыццём. Таксама абсталююць новую хакейную скрынку, якой можна будзе карыстацца ў любы час года. Улетку жыхары гарпасёлка змогуць гуляць на стадыёне ў міні-футбол, баскетбол. Абновіцца і пляцоўка для пляжнага валейбола. На спартыўным аб'екце будзе ўстаноўлена новая сістэма асвятлення і добраўпарадкавана пешаходная зона з тратуарнай пліткай.

Жылфонд Шуміліна таксама закранута пераўтварэнні да "Дажынак". Будзе праведзены капрамонт 16 дамоў і бягучы рамонт - 27. Усе аб'екты, якія так ці інакш зменяцца да восені, з'яўляюцца сацыяльна важнымі. Сярод іх дзіцячыя сады, СШ №2, тэрытарыяльны цэнтр сацабслугоўвання насельніцтва Шумілінскага раёна, раённы музей, цэнтральная раённая бібліятэка і аддзяленні цэнтральнай раённай бальніцы.

vitvesti.by

Пераклад з расейскай рэдактара

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

КУЛЬТУРА

УЗЯЛІ ГРАН-ПРЫ Ў ЛОНДАНЕ І БЕРЛІНЕ

Нядаўна інструментальны дуэт выхавання Шумілінскай дзіцячай школы мастацтваў мастакоў завоеваў два Гран-пры Інтэрнэт-конкурс London Art and Dance and Talants of Berlin.

Упершыню Кіра Гуйдо і Віталія Глушнева выступілі дуэтам у творчым Інтэрнэт-конкурсе Лонданскага мастацтва і танца Кіра. А творчы дэбют у адпаведнасці з прыгажосцю дзяўчат галоўным прызам, і яго поспехам яны падмацавалі членаў у Берлінскіх талантах

Я расказала Нэлі Жаваронкава, якая разам з калегам Іной Ворсы рыхтавала таленавітых дуэт: "Па асобнасці Віталія і Кіра аднаго насялялі лаўрэаты конкурсу мастацтва розных узроўняў. Для V Міжнароднага конкурсу-фестывалю мастацтваў London Art and Dance іх аб'яднали ў дуэт. Яны пагадзіліся з удзельнікамі больш чым у 10 краінах Еўропы і Азіі ў асноўных інструментальных жанрах. Юнаму артысту трэба было прадставіць адносна вытворцы агульнай колькасці слухачоў да 7 хвілін. Дзяўчаты паспяхова справіліся з музычнай і мастацкай выканаўчай тэхнікай сваёй праграмы, якая ім дапамагла гульні ў ансамблі. Кіра гуляла на фартэпіяна, а Віталія на флейце. Яны вельмі хацелі адчувалі адна адну. Цалкам верагодна, што менавіта гэта і пакарыла суддзяў."

Юныя артысты з Шуміліна прадставілі на фестывалі твор Міраслава Скарыкі – «Мелодыя». Журы ацэньвала ўзровень кіравання інструментамі конкурсу, складанасць рэпертуару і аранжыроўку, чыстасць інтанацый і музычнага строю, тэхнічную базу, а таксама музычнасць, артыстычнасць, мастацкае трактаванне і стварэнне індывідуальнасці ўдзельнікаў. Гран-пры Лонданскага конкурсу стала для Кіры Гуйдо і Віталіі Глушневай пуцёўкай на аналагічным конкурсе ў Берліне, дзе яны ў часе рэгістрацыі павінны ўвайсці ў склад падобнай намінацыі.

Алесь Прыбярэжны

СПОРТ

НОВЫ РЭКОРД БІЯТЛАНІСТКІ СОЛА

Біятланістка з Шуміліна Ганна Сола ў эстафеце на этапе Кубка свету заваявала срэбра!

Уражліва правяла сваю частку гонкі Ганна Сола. Менавіта яна за кошт дакладнай хуткастрэльнасці і высокай хуткасці вывела зборную Беларусі ў лідэры. Жаночая зборная Беларусі па біятлоне заняла другое месца ў эстафеце на этапе Кубка свету ў нямецкім Оберхофе.

Ірына Крыўко на сваім этапе выкарыстала два дадатковыя патроны і перадала эстафету шостай.

Дынара Алімбекава падняла нашу каманду яшчэ вышэй, завяршыўшы этап на трэцяй пазіцыі.

Завяршала гонку Алена Кручынкіна. Яна не змагла ўтрымаць лідэрства, але бегла дастаткова добра, каб захаваць другое месца.

Перамогу ж атрымала зборная Германіі, трэцімі сталі шведкі.

Дарэчы, за ўсе свае дасягненні ў маці Алена Сола атрымала падзяку за выхаванне дачкі ад прадстаўнікоў мясцовай улады.

Напярэдадні Дня жанчын да Алены Пятроўны Сола ў вёску Завяззе завіталі старшыня раённага Савета дэпутатаў Мікалай Будневіч і старшыня раённай арганізацыі ГА «Белая Русь» намеснік старшыні райвыканкама Ірына Шалахава.

Яны павіншавалі маці выдатнай спартсменкі-біятланісткі Ганны Сола са святам, выказалі словы ўдзячнасці за выхаванне дачкі, якая праслаўляе Беларусь і наш Шумілінскі раён на сусветных спартыўных спаборніцтвах, уручылі ёй кветкі і падарунак. Алена Пятроўна падзялілася ўспамінамі пра тое, як фарміраваўся характар яе дачкі, выпрацоўваліся спартыўныя навыкі.

Алесь Прыбярэжны

АДУКАЦЫЯ

МАТЭМАТЫК ПІША ВЕРШЫ

Матэматык Шумілінскай раённай гімназіі піша вершы і верыць, што свет выратуе любоў, дабрыня і цярпенне.

У тым, што яна стане настаўніцай, Паліна Кавалёва не сумнявалася з самых ранніх школьных гадоў. Толькі выбірала паміж матэматыкай і рускай мовай і літаратурай. У ёй і сёння ўдала ўжываюцца фізік і лірык. Матэматык з багатым стажам – за плячыма 37 год настаўніцтва

Паліна Кавалёва прызнаецца, што заўсёды хвалюецца і перажывае, калі дзеці здаюць экзамены, калі самой трэба даваць адкрыты ўрок для калег. Колькі ўжо іх было ў яе жыцці, і прадмет свой настаўніца ведае дасканала, і катэгорыя ў яе вышэйшая, але ж…

– Чым больш працуеш, тым вышэй патрабаванні да сябе. Матэматыка, як любая навука, расце і развіваецца, з'яўляюцца новыя метады, падыходы, рашэнні, я стараюся быць у курсе і сваім вучням заўсёды гавару: «Каб рашыць, трэба рашаць».

Настаўніца ўпэўнена, што матэматыка кожнаму «па зубах», ва ўсялякім разе са школьнай праграмай справіцца любы вучань, калі будзе старанна займацца. Паліна Аўдзееўна кажа, што найбольш складана працаваць з 5-класнікамі: патрэбны амаль цэлы год, каб проста ўсадзіць іх, навучыць слухаць і задаваць пытанні. З часам напрацоўваюцца ўзаемасувязь і разуменне. А ўжо з дзявятага класа з дзецьмі лёгка, у класе

(працяг на стр. 2)

АДУКАЦЫЯ

(пачатак на стр. 1)

адчуваеш сябе на роўных. Тым больш, што ў гімназіі з самага пачатку адабраны найбольш пасляховыя вучні.

Гімназісты маюць матывацыю, нацэлены на паступленне ў вышэйшыя навучальныя ўстановы. Многія выбіраюць фізіка-матэматычны профіль. Працаваць даводзіцца шмат і настаўніку, і дзецям. Але ж і вынік апраўдвае старанні, прыносіць плён і задавальненне.

– Ну, калі Вераніка Воранава набрала на ЦТ па матэматыцы 96 балаў, а Георгій Архіпаў 89, вялікую радасць адчулі і дзеці, і я, іх настаўніца. І мне прыемна, што яны ўжо закончылі БДУІР, а сёння такімі ж пасляховымі студэнтамі сталі Кацярына Гарохава, Максім і Сцяпан Архіпавы, многія іншыя мае вучні.

Паліна Аўдзееўна ведае, як настаўніку спраўляцца з эмацыянальным выгараннем, як адраджацца, бы тая птушка фенікс, і ісці кожную раніцу да дзяцей з усмешкай і добрым сэрцам.

– Мне гэта нескладана. Я люблю дзяцей і люблю іх вучыць. Сама быццам падзараджаюся ў працэсе ўрока, асабліва калі бачу зацікаўленыя вочы. Вы можаце не верыць, але для мяне матэматыка, як для іншага сканворды ці вышыванне. Нават калі ехала ў санаторый, прыхапіла з сабой зборнік задач. Сядзела на лавачцы і пад ціхае шапаценне дрэў рашала. Напэўна, хто-небудзь падумаў: дзівачка.

Паліна Аўдзееўна ніколі не павышае голас на дзяцей, бо лічыць гэта дэманстрацыяй уласнай бездапаможнасці, непрафесіяналізму.

Акрамя матэматыкі, паранейшаму захапляецца літаратурай, з задавальненнем чытае Уліцкую, Рубіну, Мятліцкую. Любіць экскурсіі, новыя ўражанні і адкрыцці.

"Витебские вести"
Пераклад на родную мову рэдактара сайта

ПАЖАР

ЗАГІНУЎ МУЖЧЫНА

22 сакавіка адбыўся пажар у вёсцы Галі Шумілінскага раёна, пад абваленымі канструкцыямі дома пажарныя знайшлі цела 48-гадовага мужчыны.

Пажарных выклікала сельчанка, якая заўважыла палаючы дом. Калі на выклік прыехалі ратавальнікі будынак гарэў, дах ужо часткова абрынулася.

Як аказалася, што гарэў дом належыць 78-гадовай пенсіянерцы, якая пераехала ў Бешанковіцкі раён. У свой дом бабулька пусціла пажыць знаёмага.

Цела загінулага мужчыны знайшлі пад пластом абваліліся канструкцый на падлозе ў жылым пакоі падчас тушэння пажару.

У выніку пажару агнём у доме былі знішчаны дах, столь, маёмасць, а таксама пашкоджаныя сцены.

Паводле папярэдняй версіі дом мог загарэцца з-за неасцярожнага абыходжання з агнём пры курэнні які жыў у ім мужчыны.

У вёсцы Дабея загарэўся дом

Апоўдні 22 лютага ў МНС паступіла паведамленне аб пажары дома ў вёсцы Дабея Шумілінскага раёна.

У выніку пажару ў доме быў пашкоджаны дах, паталочнае перакрыццё, сцены і маёмасць.

Прычына пажару высвятляецца.

Сяржук Крупскі
паводле матэрыятаў МНС

ПРАТЭСТЫ

ЗАТРЫМАЛІ І ПРЫСУДЗІЛІ

Суд над затрыманай на Дзень волі ў Віцебску Крысцінай Юдзінай прайшоў на тэрыторыі ізалятару часовага ўтрымання (ІЧУ). Ёй прысудзілі 25 сутак арышту. Ці адбыліся суды над іншымі віцяблянамі, якіх затрымалі 25 сакавіка, у тым ліку над кіраўнікам абласной філіі БНФ Кастусём Смолікавым, пакуль невядома. З пэўнасцю можна сказаць толькі тое, што яны не на волі.

25 сакавіка ў Віцебску быў затрыманы кіраўнік абласной арганізацыі БНФ Кастусь Смолікаў, разам з ім – віцяблянe Алесь Вендт і Іван Казлоў. Затрымалі таксама 18-гадовага Руслана Яневіча і 21-гадовую Крысціну Юдзіну. У той жа дзень усіх кінулі ў ІЧУ. Прозвішчы іншых затрыманых высвятляюцца.

Інфармацыі пра тое, за што былі затрыманыя грамадзяне і ў чым іх абвінавачваюць, здабыць не ўдалося.

26 сакавіка, віцебскія журналісты спрабавалі даведацца, калі і дзе адбудуцца суды над затрыманымі, але ні ў водны раённы суд справы віцяблян не паступалі.

Толькі пасля абеду стала вядома пра вынік суду над Крысцінай Юдзінай, які прайшоў у будынку віцебскага СІЗА-2. Як стала вядома, суддзя Вераніка Барысава (суд Першамайскага раёну) на выязным паседжанні пакарала Юдзіну адміністрацыйным арыштам на 25 сутак. Меркавана – за парушэнне парадку арганізацыі або правядзення масавых мерапрыемстваў (арт. 24.23 КаАП).

Ці прайшлі суды над іншымі затрыманымі – немаведама.

Зміцер Міраш

ПЕРАСЛЕД

СПРАВА КАЗАКЕВІЧА

Суд Першамайскага раёну Віцебску 17 сакавіка разгледзеў дзве адміністрацыйныя справы ў дачыненні да журналіста-фрылансера Змітра Казакевіча. Суддзі Андрэй Шыдлоўскі і Вераніка Барысава прызналі яго вінаватым у незаконным вырабе прадукцыі сродкаў масавай інфармацыі (ч.3 арт. 23.5 КаАП) і аштрафавалі агулам на 60 базавых велічынь (усяго 1740 рублёў).

Супрацоўнікі Першамайскага РАУС склалі на журналіста два пратаколы – за два артыкулы, апублікаваныя ў лютым на сайце belsat.eu. На пачатку першага судовага паседжання Зміцер Казакевіч хадайнічаў, каб справы аб'ядналі ў адну, бо яны аднолькавыя па сутнасці. Але суддзя Андрэй Шыдлоўскі хадайніцтва не задаволіў.

Паводле першага пратаколу, 2 лютага Казакевіч, выконваючы функцыі журналіста замежнага СМІ без акрэдытацыі ў МЗС, «злоўжываючы правамі і з парушэннем абавязкаў журналіста», незаконна стварыў матэрыял пад назвай «Выкладчыка віцебскага ўніверсітэту звольнілі за бел-чырвона-белыя фіранкі на акне», які быў размешчаны на сайце Белсату.

Журналіст сваёй віны не прызнаў, сцвердзіўшы, што адміністрацыйны пераслед у дачыненні да яго вядзецца выключна з палітычных прычын.

Падчас судовага паседжання журналіст цытаваў вытрымкі з раману Джорджа Оруэла «1984»: «Свабода – гэта свабода казаць, што двойчы два ёсць чатыры. Як толькі гэта будзе гарантавана, усё астатняе прыйдзе само сабой».

«Абвінавачваюць мяне толькі таму, што цягам многіх гадоў я спрабую казаць, што двойчы два – чатыры, а не пяць і не шэсць», – сказаў на судзе Казакевіч.

Якія-небудзь тлумачэнні па сваёй справе даваць адмовіўся.

«Бо сорамна мне нешта зараз тлумачыць і бараніцца, калі за кратамі знаходзяцца больш за 10 маіх калег, у тым ліку журналісткі Белсату Дар'я Чульцова і Кацярына Андрэева», – заявіў журналіст.

Нагадаў таксама, што ў Беларусі на сёння 291 палітзняволены.

Суддзя Шыдлоўскі пастанавіў прызнаць Змітра Казакевіча вінаватым і аштрафаваць яго на 30 базавых велічынь. Гэта максімальны штраф, прадугледжаны арт. 23.5 КаАП. Столькі ж, але за іншы артыкул на сайце, прысудзіла журналісту і суддзя Вераніка Барысава.

Зміцер Казакевіч збіраецца абскардзіць судовыя рашэнні.

Уладзімір Бяляўскі
"Віцебская вясна"

ЗДАРЭННЕ

ЗАБІЛА ТОКАМ

У Шуміліна ад удару токам загінуў мужчына, які залез у трансфарматарную падстанцыю.

Невядомы загінуў выніку паразы электратокам, яго абгарэлае цела знайшлі ў будынку трансфарматарнай падстанцыі.

Па дадзеных следства, мужчына прабраўся ў трансфарматарную падстанцыю днём 8 сакавіка. Там ён атрымаў смяротны ўдар электратокам. У выніку адбылося кароткае замыканне, і пачаўся пажар, труп пры гэтым абгарэў.

Астанкі невядомага знайшлі працаўнікі прадпрыемства, якому належыць падстанцыя. Яны патэлефанавалі ў міліцыю.

Цяпер усталёўваецца асоба загінулага, а Шумілінскі РОСК пачаў праверку.

КРЫМІНАЛ

АБАКРАЛІ ЛЕЦІШЧА

Жыхар Віцебска прыехаў у Шумілінскі раённы аддзел унутраных спраў, каб напісаць заяву пра тое, што ў ягоным дачным доме ў Рыпіншчыне прапалі рэчы.

Зламыснік выставіў аконнае шкло, пранік у пакой, адкуль украў два зварачныя апараты, веласіпед, спінінг, сепаратар, посуд. Агульны ўрон ацэнены на 539 рублёў.

Па гарачых слядах міліцыянеры ўстанавілі, што крадзеж здзейсніў жыхар райцэнтра. Супраць яго ўзбуджана крымінальная справа. Максімальнае пакаранне, якое пагражае ліхадзею, – пазбаўленне волі да чатырох гадоў.

Сяржук Крупскі паводле матэрыялаў УУС

НОВЫЯ ТЭХНАЛОГІІ

ПАДРЫХТОЎКА З ДАПАМОГАЙ КАМП'ЮТАРЫЗАВАНАЙ ТЭХНІКІ

На Шумілінщчыне пачалі рыхтаваць адмыслоўцаў для сельскай гаспадаркі з дапамогай камп'ютарызаванай тэхнікі.

Такая тэхніка з'явілася ў апошнія гады ў гаспадарках раёна.

Праўда і тое, што даручыць яе можна толькі адукаваным ды кваліфікаваным механізатарам. Пакуль што ў рэальным жыцці атрымалася так, калі механізатарскія правы былі выданыя яшчэ многа гадоў таму. І ў тыя часы не вывучалі сучасныя КВК і зернеўборачныя камбайны. Адзе тут на дапамогу прыходзяць спецыялісты цэнтра перападрыхтоўкі, падрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі ўпраўлення па сельскай гаспадарцы Шумілінскага райвыканкама.

Канкрэтная праца была праведзена ў мінулым годзе. Дакладна, на фермах УП «Шумілінскі райаграсэрвіс», ААТ «Прыазёрны мір» і «Ляжні» і правялі бясплатныя заняткі па павышэнні кваліфікацыі сярод аператараў машыннага даення. Ветурач райветстанцыі Ірына Нікіценка расказала пра тэхналогіі даення, кармлення, догляду і лячэння буйной рагатай жывёлы. Такім чынам сваю кваліфікацыю павысілі 57 чалавек.

Да прыкладу, у цэнтры на платнай аснове можна вывучыцца на механізатара. А летась правы катэгорыі «А» на калёсныя трактары атрымалі 20 чалавек. Некаторыя з іх уладкаваліся на работу на прадпрыемствы раёна.

Месяц таму ў цэнтры пачаліся заняткі па павышэнні кваліфікацыі механізатараў для атрымання імі катэгорыі «ВД» (энерганасычаныя трактары, зернеўборачныя і кормаўборачныя камбайны). Сабралася група з 15 чалавек.

Прынамсі, у іншых раёнах выкладваюць немалыя грошы, каб атрымаць катэгорыю «ВД». А ў Шуміліне абсалютна бясплатна – дык трэба карыстацца такой льготай. Пасля тэарэтычнай часткі – будуць ладзіць практыку ў сваіх гаспадарках, дзе замацуюць вопытных настаўнікаў, а потым у цэнтры здадуць экзамены.

У канцы сакавіка сельгаспрадпрыемствы раёна пабагацеюць на кваліфікаваных механізатараў, якія падчас пасяўной сядуць за руль энерганасычаных трактароў.

Ян Вайтовіч

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым – зрабіце бесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

КАНСТЫТУЦЫЯ

ШМАТКРОЦЬ ПЕРАПІСАНАЯ І НЕ ДЗЕЮЧАЯ

Дваццаць сем гадоў таму, 15 сакавіка 1994 года, быў прыняты Асноўны закон Рэспублікі Беларусь. Але за гэтыя гады Канстытуцыя так і не стала галоўным дзеючым законам краіны. Яе тройчы «перапісвалі» на рэферэндумах, але ні адзін з іх не быў легітымным.

Рэферэндум-1995

З ініцыятывай правядзення рэферэндуму выступіў Лукашэнка. Ён прапанаваў на ўсенароднае абмеркаванне чатыры пытанні: «Ці згодныя вы з наданнем рускай мове роўнага статусу з беларускай?»; «Ці падтрымліваеце вы прапанову аб усталяванні новых дзяржаўнага сцяга і дзяржаўнага герба Рэспублікі Беларусь?»; «Ці падтрымліваеце вы дзеянні прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, скіраваныя на эканамічную інтэграцыю з Расійскай Федэрацыяй?»; «Ці згодныя вы з неабходнасцю ўнясення змен у Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь, якія прадугледжваюць магчымасць датэрміновага спынення паўнамоцтваў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь у выпадках сістэматычнага або грубага парушэння Канстытуцыі?».

Ужо ад пачатку фармулёўкі пытанняў былі незаконнымі. Яны супярэчылі Дэкларацыі аб суверэнітэце Беларусі (прэамбуле і артыкулам 1, 2 і 3), Канстытуцыі (прэамбуле, артыкулам 17 і 78), Закону «Аб усенародным галасаванні (рэферэндуме) у Рэспубліцы Беларусь» (артыкул 3). Першае і другое пытанні груба парушалі «неад'емнае права беларускага народа на суверэнную нацыянальную дзяржаўнасць, гарантыі існавання беларускай культуры і мовы». Нельга было выносіць на рэферэндум пытанні наконт мовы і нацыянальных дзяржаўных сімвалаў.

Пытанне аб адабрэнні прарасійскай палітыкі супярэчыць суверэннай нацыянальнай дзяржаўнасці. Акрамя таго, яно парушае міжнародныя абавязальніцтвы Рэспублікі Беларусь.

Фармулёўка чацвёртага пытання аб прадастаўленні прэзідэнту права спыніць паўнамоцтвы парламента «ў выпадках сістэматычнага або грубага парушэння ім Канстытуцыі» ідзе ў разрэз з нормай Дэкларацыі аб суверэнітэце, згодна з якой толькі Вярхоўны Савет мае права выступаць ад імя беларускага народа, а таксама з шэрагам палажэнняў Канстытуцыі.

Гэты рэферэндум быў прызначаны і з парушэннем працэдуры. 11 красавіка 1995 года Вярхоўны Савет 12-га склікання прыступіў да разгляду прапановы Лукашэнкі, супраць якой выступілі дэпутаты ад БНФ. У выніку ВС не падтрымаў ініцыятыву кіраўніка дзяржавы. Лукашэнка заявіў, што прыпыніць дзейнасць парламента і ўсё адно правядзе рэферэндум. У знак пратэсту дэпутаты ад БНФ абвясцілі галадоўку ў зале пасяджэнняў парламента. Уначы з 11 на 12 красавіка ў парламент уварваліся людзі ў масках, збілі і выкінулі адтуль парламентароў.

13 красавіка 1995 года ВС шляхам паўторнага галасавання прыняў пастанову аб прызначэнні рэферэндуму. Аднак паўторнае галасаванне па працэдуры не допускалася.

Больш за тое, згодна з Канстытуцыяй, забаранялася ўносіць змены і дапаўненні ў Канстытуцыю (пытанне № 4) у апошнія шэсць месяцаў паўнамоцтваў парламента. У той перыяд рэферэндум наогул не мог быць прызначаны!

Такім чынам, рэферэндум 1995 года быў незаконным. Усе дзеянні, скіраваныя на рэалізацыю пастаўленых на рэферэндуме пытанняў, варта прызнаць злоўжываннем уладай і гвалтам у дачыненні да беларускага народа.

Рэферэндум-1996

Праз дэпутацкае лобі ў Вярхоўным Савеце 13-га склікання Лукашэнка дамогся прыняцця рашэння аб прызначэнні рэферэндуму. Лукашэнка прапанаваў: перанесці Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь (Дзень Рэспублікі) на 3 ліпеня — Дзень вызвалення Беларусі ад гітлераўскіх захопнікаў; прыняць Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь 1994 года са зменамі і дапаўненнямі (новая рэдакцыя Канстытуцыі), прапанаванымі Лукашэнкам. А таксама адказаць на пытанні: «Ці выступаеце вы за свабодныя, без абмежаванняў, куплю і продаж зямлі?», «Ці падтрымліваеце вы адмену смяротнага пакарання?».

Былі яшчэ і пытанні ад парламента, але на іх мы спыняцца не будзем.

Пытанне аб пераносе Дня незалежнасці на 3 ліпеня было ўвогуле недарэчным, бо супярэчыла рэчаіснасці. Вядома, што Дэкларацыя аб суверэнітэце Беларусі была прынятая 27 ліпеня, і падвяргаць сумневу гэты факт проста нельга.

Безумоўна, галоўным было пытанне аб прыняцці Канстытуцыі Беларусі «са зменамі і дапаўненнямі (новай рэдакцыі Канстытуцыі)». Для большасці суддзяў КС было зразумела, што Лукашэнка прапануе на рэферэндум новую Канстытуцыю — і тым самым адмяняе дзеючую Канстытуцыю. Аднак з-за супрацьстаяння ў складзе суда прыняць прынцыповае рашэнне па гэтым пытанні не ўдалося. У выніку КС прызнаў, што «папраўкі» не могуць выносіцца на абавязковы рэферэндум і, адпаведна, не могуць быць уключаны ў тэкст Канстытуцыі пасля іх прыняцця.

Больш за тое, пытанне пра Канстытуцыю не магло быць вынесена на рэферэндум, паколькі на яго нельга было даць адназначны адказ. Цяжка нават зразумець, за што прапанавалася галасаваць: за змены і дапаўненні ў Канстытуцыю, за новую рэдакцыю Канстытуцыі або за новую Канстытуцыю?

Пытанне аб куплі і продажы зямлі было сфармулявана правакацыйна, бо адказ на яго чакалі. Продаж зямлі «без абмежаванняў» супярэчыць інтарэсам народа, які з'яўляецца ўласнікам усіх рэсурсаў і багаццяў на сваёй тэрыторыі.

І нават пытанне аб адмене смяротнага пакарання было складаным для разумення. Што такое адмена? Мараторый, невыкананне пакарання, пажыццёвае зняволенне? У сувязі з гэтым яно таксама не магло выносіцца на рэферэндум.

На падставе рашэння Канстытуцыйнага суда ад 4 лістапада дэпутаты парламента зрабілі галасаванне пра Канстытуцыю «рэкамендацыйным». Лукашэнка не пагадзіўся з рашэннем КС і «адмяніў» яго (указам ад 7 лістапада 1996 года № 459). Ён запатрабаваў ад органаў улады, у тым ліку Цэнтрвыбаркама, праводзіць абавязковы рэферэндум па пытанні пра змены ў Канстытуцыю.

Старшыня Цэнтрвыбаркама Віктар Ганчар на прэс-канферэнцыі 14 лістапада 1996 года выказаў свой пратэст — і быў вызвалены ад пасады прэзідэнцкім указам. На яго месца Лукашэнка прызначыў Лідзію Ярмошыну. Будынак Цэнтрвыбаркама быў заблакаваны людзьмі ў «форме», якія не прапускалі ў яго нікога да падвядзення вынікаў рэферэндуму.

З 27 лістапада 1996 года «новая рэдакцыя Канстытуцыі» была ўведзена ў дзеянне. Легітымныя органы ўлады (Вярхоўны Савет, Кантрольная палата, Канстытуцыйны суд) былі незаконна распушчаныя.

Спецкамісія Вярхоўнага Савета на чале з Ганчаром кваліфікавала гэта як захоп дзяржаўнай улады неканстытуцыйным шляхам.

Рэферэндум-2004

Пасля прэзідэнцкіх выбараў 2001 года стала пытанне падаўжэння тэрміну паўнамоцтваў Лукашэнкі. Асноўнай перашкодай з'яўлялася палажэнне артыкула 81 Канстытуцыі, згодна з якім адна і тая ж асоба не магла быць прэзідэнтам больш за два тэрміны. Трэба было зноў мяняць Канстытуцыю.

Чарговы рэферэндум быў абвешчаны ўказам кіраўніка Беларусі ад 7 верасня 2004 года № 431 (раней прызначэнне плебісцыту было выключна прэрагатывай парламента). На абмеркаванне выносілася адно, але вельмі аб'ёмнае пытанне: «Ці дазваляеце вы першаму прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Лукашэнка А. Р. удзельнічаць у якасці кандыдата ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь у выбарах прэзідэнта і ці прымаеце частку першую артыкула 81 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь у наступнай рэдакцыі:„Прэзідэнт абіраецца на пяць гадоў непасрэдна народам Рэспублікі Беларусь на аснове ўсеагульнага, свабоднага, роўнага і прамога выбарчага права пры таемным галасаванні"»?

Указ уступіў у сілу на наступны дзень пасля яго выдання, калі ўжо ішла кампанія па выбарах дэпутатаў Палаты прадстаўнікоў. Рэферэндум пайшоў «у дадатак» да выбараў, якія адбыліся 17 кастрычніка.

Але такі парадак прызначэння рэферэндуму не адпавядае артыкулу 74 нават «новай Канстытуцыі». Згодна з часткай 3 гэтага артыкула, дата правядзення рэферэндуму прызначаецца не пазней

(працяг на стар. 4)

ПРАЎДА ЖЫЦЦЯ

«МОЛЧАНИЕМ ПРОДАЕТСЯ БОГ»

Архиепископ Гродненский и Волковысский Артемий в Прощеное воскресенье высказался о ситуации в Беларуси: «Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.»

— Сейчас, конечно, времена очень сложные. Господствуют пороки, господствует зло. Это все разъединяет людей. И общественное разъединение, как мы все знаем, происходит. Причина в том, что царство мира сего желает видеть в церкви только идеологически-политический аппарат, подвластный ее механизму, — сказал священнослужитель.

Архиепископ отметил, что церковь прежде всего «Царство Божие на земле».

— Идти путем приспособленчества — это путь самоуничтожения. Входить в политику, входить в какие-то другие проблемы, тоже не присуще церкви. Но церковь не должна быть безразлична ко всему происходящему. Новомученики и праведники нашего времени всегда говорили: «Молчанием продается Бог». Быть христианином — это значит быть крестоносцем. Начиная в борьбе со своими пороками, в борьбе со своим личным грехом, в борьбе с общественными настроениями, с церковными проблемами — это крест тяжелый, который надо нести, иногда жертвуя собой.

Архиепископ Артемий — один из немногих иерархов Белорусской православной церкви, который открыто высказывает свое мнение о происходящем в Беларуси. Во время августовских событий он резко осуждал насилие как в официальных воззваниях, так и с церковного амвона.

В конце ноября прошлого года БПЦ получила предупреждение от уполномоченного по делам религии и национальностей. С чем конкретно было связано предупреждение, не разглашается, но митрополит Вениамин в письме архиепископу Гродненскому и Волковысскому Артемию попросил его обеспечить во вверенной ему епархии соблюдение белорусского законодательства, а также «решений и позиции Синода Белорусской православной церкви».

Ранее Александр Лукашенко потребовал от представителей различных конфессий не вмешиваться в вопросы политики: «Дорогие мои священнослужители, остепенитесь и займитесь своим делом. [...] Вам будет стыдно и позорно за то, какую вы, некоторые, позицию занимаете сейчас. И государство с безразличием на это смотреть не будет».

Тут.бай

КАНСТЫТУЦЫЯ

(пачатак на стар. №3)

чым за тры месяцы з дня выдання ўказа прэзідэнта аб прызначэнні рэферэндуму.

Калі прытрымлівацца літары Канстытуцыі, то бачна, што на рэферэндум могуць выносіцца «важнейшыя пытанні» дзяржаўнага і грамадскага жыцця. Між тым, пастаўленае пытанне адлюстроўвае праблему аднаго грамадзяніна — Аляксандра Лукашэнкі, які да гэтага двойчы прыносіў прысягу на вернасць Канстытуцыі.

На рэферэндум ставілася пытанне, непасрэдна звязанае з удзелам у прэзідэнцкіх выбарах і наступным выбраннем на пасаду Лукашэнкі. Між тым, у адпаведнасці з часткай 2 артыкула 112 Выбарчага кодэкса, «на рэспубліканскі рэферэндум не могуць выносіцца пытанні... звязаныя з абраннем і вызваленнем ад пасады прэзідэнта Рэспублікі Беларусь».

Уключэнне ў бюлетэнь для галасавання пытання, у фармулёўцы якога захоўваюцца, па сутнасці, два розныя паводле зместу і сэнсу пытанні (пра дазвол Лукашэнку балатавацца і пра «папраўку» ў Канстытуцыю), таксама забараняецца Выбарчым кодэксам. Згодна з ім, «пытанне, якое выносіцца на рэспубліканскі рэферэндум, павінна быць сфармулявана... выразна і ясна з тым, каб на яго быў магчымы адназначны адказ».

Нягледзячы на парушэнне парадку прызначэння рэферэндуму, недапушчальнасць пытання, пастаўленага на галасаванне, грубыя парушэнні заканадаўства пры галасаванні, рэферэндум быў прызнаны адбыўшымся. Па яго выніках былі ўнесены змены ў артыкул 81 «новай Канстытуцыі», і ў 2006 годзе Лукашэнка зноў балатаваўся кандыдатам у прэзідэнты.

Рэзюмэ

Як бачым, усе рэферэндумы насілі неканстытуцыйны, незаконны і недэмакратычны характар. З юрыдычнага пункту гледжання іх вынікі не маюць значэння. Гэта значыць, што Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 года захоўвае свой легітымны характар. Яе трэба ачысціць ад так званых «папраўак» і аднавіць дзеянне. А пасля ўжо абмяркоўваць нейкія змены.

Міхаіл Пастухоў, Сяргей Пульша
novychas.by

НАША ЖЫЦЦЁ

АДТОК МЕДЫКАЎ ПАБІЎ РАНЕЙШЫЯ ГАДАВЫЯ ПАКАЗЧЫКІ

У Беларусі публікуюцца дадзеныя ад чыстым прытоку і адтоку рабочых розных сфераў. Параўнаўшы яго, можна ўбачыць, якія галіны ў заняпадзе, а якія растуць. Мы вывучылі графу «Ахова здароўя» як адну з фундаментальных для дзяржавы.

Рэальнасць сумная. Па афіцыйных дадзеных, толькі за студзень 2021 года чысты адток кадраў са сферы аховы здароўя склаў 724 чалавекі.

Калі зазірнуць яшчэ на сайт дзяржаўнай службы занятасці, то станам на 10 сакавіка там 4335 вакансій доктара (+162 з лютага), 1736 вакансій санітараў і 2919 вакансій медыцынскіх сёстраў.

Адсачыўшы дынаміку за апошнія некалькі год, атрымліваецца, што Беларусь губляе медыкаў на чыстай аснове з 2016 года.

Да 2016-га таксама былі гады з чыстым адтокам, але яны дзе-нідзе кампенсоўваліся гадамі з чыстым прытокам. А вось з 2016-га як прарвала.

Пакрысе, пакрысе, і ў 2019-м краіна страціла ўжо больш за 400 спецыялістаў, у 2020-м каля таго, 2021 ужо пабіў усе рэкорды.

З 2021 годам усё зразумела. Мы ўжо неаднаразова апісвалі маштабы ўцёкаў медыкаў.

Чытайце таксама. Эміграцыя медыкаў з РНПЦ анкалогіі набывае трывожны маштаб: «Зона камфорту знішчана людзьмі ў чорным»

Чытайце таксама. «Інтэрны вядуць найцяжэйшых пацыентаў»: вопытныя дактары разбягаюцца з РНПЦ дзіцячай анкалогіі і гематалогіі, сачыць за парадкам даслалі спецслужбіста

Але мы паспрабавалі зразумець, чаму 2019 стаў пераломным, калі медыкі пачалі бегчы рэкорднымі тэмпамі.

Пасля размоваў са спецыялістамі вымалёўваюцца такія асноўныя прычыны:

— У 2019 Польшча і Германія спрасцілі працэдуру пацверджання медыцынскіх дыпломаў краін, якія не ўваходзяць у Еўрасаюз.

— Рэкордная колькасць абітурыентаў, якія паступалі ў медыцынскія ВНУ у 2010 годзе, аказаліся «свабоднымі» у 2019-м пасля заканчэння усіх стадый вучобы.

— У 2019 змянілася сістэма налічэння заробкаў, прэмій і уліку працоўнага часу, у выніку чаго многія страцілі ў грошах.

Пра гэта нам сказалі некалькі медыкаў, з якімі мы пагаварылі.

Рэпрэсаваныя выкладчыкі БДМУ дадаюць да прычын масавага сыходу той факт, што заробкі медыкаў выглядаюць мізэрнымі, і многія выпускнікі пачынаюць шукаць лепшай долі адразу, як гэта становіцца магчымым.

Гэта справядлівы аргумент. Варта зірнуць у афіцыйную статыстыку заробкаў — прамысловасць абганяе медыцыну на 20–30%. Пры тым што вельмі часта прамысловасць — такая ж датацыйная сфера, як і медыцына.

Даходзіць да абсурдаў: у ліпені 2020 года дырэктар Беларускага металургічнага завода хваліўся 1400 рублямі сярэдняга заробку на прадпрыемстве. Як потым стала вядома, гэта не зарабленыя, а цалкам крэдытныя заробкі. У гэты ж час сярэдні заробак медыкаў па краіне быў 1177 рублёў, нават з улікам кавідных выплат.

Што з гэтым усім рабіць, рашуча не зразумела. Няма ніякіх прыкмет, што адток медыкаў спыніцца.

«Нагрузка павялічваецца, статус падае. Многіх рэпрэсавалі, многія плюнуць і з'ездуць», — лаканічна кажуць «Нашай Ніве» медыкі і дадаюць, што звальняючы такіх ікон прафесіі, як Мартаў і Мрочак, сістэма падштурхоўвае да ад'езду тых, хто раней адкладаў яго.

Арцём Гарбацэвіч
"Наша Ніва"

МЕДЫЦЫНА

«ПОПЕРЛО ТАКОЕ, ЧТО НИ В СКАЗКЕ СКАЗАТЬ, НИ ПЕРОМ ОПИСАТЬ»

Уволенный заведующий отделением анестезиологии и реанимации БСМП Витебска доктор Владимир Мартов — о том, что последовало за его обращением к руководству Минздрава.

— Для моего поколения наше все — это фильм «17 мгновений весны». Лиознова — это наша Лени Рифеншталь, гениальная, как и должно быть...

«Наши успехи неоспоримы», — читает Штирлиц через плечо Габи текст новой колонки какой-то гитлеровской газетенки. И не поспоришь! Это вечно)) — пишет Владимир Мартов. — Вообще же идти с папочкой с документиком против Гиммлера на прием к самому Гиммлеру — так себе идейка. И все же Штирлиц считал тот день на приеме у Гиммлера самым удачным в его жизни, хотя и был на грани провала.

Так и мое обращение к министру здравоохранения в день ЧП 8.01.2021 — так себе поступок. Приехала комиссия от самого министра, мне дали выговор и в конце концов уволили.

Сейчас выяснилось, что комиссия, направленная 13.01 министром по моему обращению, не была в курсе про проблемы с перебоями в доставке кислорода у меня в БСМП. Они даже не знали, по какому поводу их к нам направили.

А теперь поперло такое, что ни в сказке сказать, ни пером описать. Комиссия за комиссией, выступление в СМИ медицинских начальников разного ранга.

Новая вводная: оказывается, теперь уже кислород не важен...

До этого я много лет слышал, что анализы не лечат. А когда заканчивались лекарства — слышал, что они тоже не лечат.

Теперь вот кислород не лечит.

Все они, вот эти медицинские начальники — они прекрасны!

Сейчас наступает этап словесной эквилибристики: пациенты ведь все равно умирают от коронавирусной инфекции!

Если пациенту не хватило лекарства — он умер от ковида.

Если пациенту не хватило аппарата ИВЛ — он умер от ковида.

И даже если пациенту не хватило кислорода — он все равно умер от ковида.

И не поспоришь! «Наши успехи неоспоримы!»

gazetaby.media

ФІНАНСЫ

ПА $500 НЯМА І БЛІЗКА

45,5% беларусаў жывуць менш як на 193 даляры ў месяц. Гэта лічбы афіцыйнай статыстыкі.

1290 рублёў — такі сярэдні заробак дае афіцыйная статыстыка па Беларусі ў студзені. Гэта намінальны налічаны сярэдні заробак, то бок бяз выплаты ўнёскаў і падаткаў, так званае брута. Па сярэднім курсе за студзень — гэта 503 даляры.

Сярэдні заробак па краіне ўлічвае і самыя вялікія, і самыя нізкія заробкі, у выніку дае сярэднюю велічыню. Але ў рэальнасьці асноўная маса беларусаў жыве на нашмат меншыя грошы.

Толькі 8,7% маюць на месяц 411 даляраў і больш

Белстат апублікаваў статыстыку па сярэднедушавых рэсурсах беларусаў на месяц. Гэта выбарачнае дасьледаваньне хатніх гаспадарак, якое ўключае ў сябе людзей усіх узростаў (тых, хто не працуе — таксама).

Паводле гэтага дасьледаваньня, 45,5% беларусаў маюць на месяц менш, чым 500 рублёў, або 193 даляры. Гэта 4,2 мільёна чалавек.

1,5% беларусаў маюць даход меншы, чым 200 рублёў на месяц, 2,6% — меншы, чым 300 рублёў. І толькі 8,7% маюць даход, большы за 1000 рублёў або 411 даляраў.

Іншае афіцыйнае дасьледаваньне кажа пра сумы, на якія жыве сям'я ў месяц. Паводле яго, у сярэднім адна хатняя гаспадарка (сям'я) мае 1458,9 рубля на месяц. У сям'і можа быць і адзін чалавек, але часьцей больш. Найменшы даход сем'і маюць у сельскай мясцовасьці — 1207,7 рубля на месяц.

Сярэдні расход на месяц на адну гаспадарку — 1391,2 рубля, найбольш з гэтага (73,9%) людзі трацяць на спажывецкія расходы: харчаваньне, вопратка, аплата паслуг.

Для параўнаньня, сярэдні даход сям'і ў Нямеччыне (дасьледаваньне 2018 году, робіцца раз на 5 гадоў) — 3726 эўра на месяц, сярэднія траты — 2704 эўра. На чацьвёртым месцы па тратах, пасьля аплаты жыльля, транспарту і харчаваньня, — забавы і адпачынак.

Доўгі час афіцыйныя ўлады Беларусі ганарыліся сярэднім заробкам 500 даляраў, які намінальна «па сярэдняму» ўсё ж выходзіць паводле афіцыйнай статыстыкі. І ў параўнаньні з такімі краінамі, як Малдова і Ўкраіна, гэта глядзелася няблага.

Напрыклад, у 2018 годзе сярэдні заробак у Беларусі быў 420 даляраў, у Малдове — 245, ва Ўкраіне — 180.

Але цяпер Малдова перагнала Беларусь па сярэднім заробку: 520 даляраў у рэальным сэктары напрыканцы 2020 году (у Беларусі — 503 даляры). Ва Ўкраіне сярэдні заробак набліжаецца да 500 даляраў (444 даляры ў студзені).

"Радыё Свабода"

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 30.03.2021 у 17.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.